

Vlaamse concurrentie-indicator in 2014 opnieuw verbeterd

Het Vlaamse concurrentievermogen kende een forse verbetering op het einde van de financieel-economische crisis van 2009. Nadien was het verloop wisselend. In de loop van 2014 verbeterde de Vlaamse concurrentiekracht weer opnieuw omwille van de devaluatie van de euro ten opzichte van de munten van de belangrijkste handelspartners. Toch zorgde de forse waardevermindering van de Japanse yen en Russische roebel tijdens de laatste twee maanden van 2014 opnieuw voor een lichte verslechtering van de Vlaamse competitiviteitspositie.

In deze SVR-st@ts bespreken we de evolutie van het Vlaamse concurrentievermogen aan de hand van de geharmoniseerde competitiviteitsindicator (HCI). Deze indicator is een maat voor het concurrentievermogen van een land gebaseerd op prijs- en wisselkoersverschillen.

Van 2004 tot 2009 nam de HCI lichtjes toe, wat gelijk staat met een lichte verslechtering van de competitiviteit. In 2009 werd de wereld volop getroffen door de financieel-economische crisis. Deze crisis had een impact op de structuur van de Vlaamse economie. Dit blijkt uit de aantasting van het productieapparaat, de herpositionering van de industrie en het groeiend belang van opkomende economieën buiten de eurozone. Tussen oktober 2009 en juni 2010 ging de curve sterk naar beneden wat op een verbetering van de Vlaamse concurrentiepositie wijst, gemeten volgens de HCI. Twee redenen zijn daarvoor aan te wijzen. Vooreerst daalde de euro in waarde tegenover belangrijke handelspartners zoals de Verenigde Staten van Amerika, China, het Verenigd Koninkrijk, India, Japan en andere partners. Verder was er een verschuiving in handelsstromen waarbij niet-eurolanden belangrijker werden voor de Vlaamse buitenlandse handel dan eurolanden. Dit versterkte het effect van de devaluatie van de euro.

Van juni 2010 tot april 2011 was er een kortstondige verslechtering van de Vlaamse concurrentiepositie, vertaald in een stijging van de HCI. Dat was te verklaren door de devaluatie van de Amerikaanse dollar, de Chinese yuan, de Japanse yen en het Britse pond tegenover de euro. Er was ook een miniem effect van de lagere Duitse inflatie. Tussen april 2011 en de zomer van 2012 daalde de waarde van de Vlaamse HCI opnieuw wat betekent dat de concurrentiepositie weer positief evolueerde. De euro zakte immers in waarde ten opzichte van vele handelspartners. Dit alles werd vertaald in een aantrekkende Vlaamse uitvoer in 2010 en 2011 (in werkelijke prijzen: +16% en +11%). Maar het bleef niet duren. Vanaf de zomer van 2012 tot eind 2013 viel een gestage verslechtering van de Vlaamse HCI te bespeuren omwille van een waardeinstijging van de euro. Dit effect bleek belangrijker dan de sterkere inflatie in – voornamelijk – niet-eurolanden. De Vlaamse concurrentiepositie verslechterde vooral ten opzichte van Japan en de Verenigde Staten. Dit alles ging gepaard met teruglopende groeicijfers van de Vlaamse export in 2012 en 2013 (in werkelijke prijzen telkens ongeveer +2%).

Vanaf april 2014 tot oktober 2014 verbeterde de Vlaamse concurrentie-indicator gestaag (dalende HCI). De euro werd immers goedkoper ten opzichte van tal van munten, vooral de Chinese yuan en de Amerikaanse dollar. In mindere mate gold dit ook voor het Britse pond, de Indische roepia en de Japanse yen. De Russische roebel begon vanaf juli 2014 in waarde af te nemen tegenover de euro, maar dat effect was niet sterk genoeg om de dalende (en dus verbeterende) HCI te counteren.

De indicator verslechterde enigszins tijdens de twee laatste geregistreerde maanden (november en december 2014). Dat heeft vooral te maken met de devaluatie van de Japanse yen en de Russische roebel ten opzichte van de euro in november en december van 2014. Dit effect is sterker dan de verdere stijging in waarde van de Amerikaanse dollar en de Chinese yuan tijdens deze beide maanden.

Vlaamse HCI, januari 2004 – december 2014, index (januari 2004 = 1)

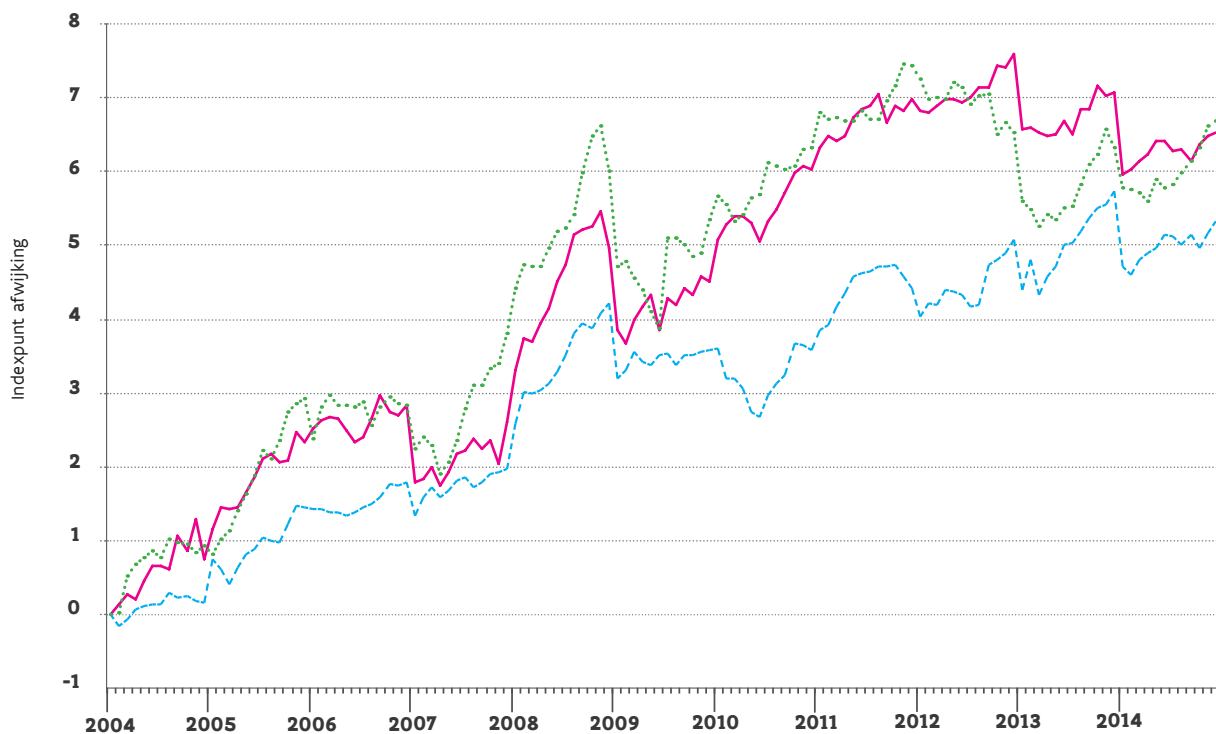

Bron: SVR.

De Vlaamse concurrentiekracht gemeten op basis van de HCI-methode deed het van bij de start in 2004 minder goed dan in de drie buurlanden, althans tot en met 2010. Vanaf 2011 was er geen sprake meer van een verdere verslechtering ten

opzichte van Duitsland en Nederland. Let wel: de samenstelling van de HCI verschilt van land tot land omwille van de verschillende structuur van de buitenlandse handel.

Afwijking tussen de HCI voor het Vlaamse Gewest en deze voor de drie buurlanden^a, januari 2004 – december 2014, in indexpunten

^a Een positief getal duidt op een slechtere waarde voor de Vlaamse HCI ten opzichte van de HCI van het land in kwestie.

Bron: SVR.

••• Nederland
- - - Frankrijk
— Duitsland

Hoe gemeten?

De Vlaamse geharmoniseerde competitiviteitsindicator (HCI) is een maat voor de concurrentiekracht, gebaseerd op gewogen wisselkoersen en inflatieverschillen ten opzichte van de 56 belangrijkste handelspartners. De weging gebeurt op basis van handelsstromen, concreet de export- en import van een aantal industriële producten. Bij de berekening van de export wordt ook rekening gehouden met de concurrentie van alle andere handelspartners op de exportmarkt van een betrokken land. De HCI dient zo gelezen te worden dat een daling van de curve wijst op een verbeterende concurrentiekracht en een stijgende curve op een vermindering van de concurrentiekracht.

$$HCI = \prod_{i=1}^N (p_i \cdot e_{i,euro})^{w_i}$$

Met:

- $i = 1$ van de 56 Vlaamse handelspartners;
- N = het aantal Vlaamse handelspartners ($N=56$);
- P_i = de verhouding inflatie België / handelspartner;
- $e_{i,euro}$ = de wisselkoers ten opzichte van handelspartner;
- w_i = de finale gewichten (= matrix handelsstromen).

De HCI richt zich enkel op prijs- en kostencompetitiviteit, niet op andere factoren die de concurrentiekracht kunnen bepalen zoals de evolutie in kwaliteit van de producten en marketing-inspanningen. De HCI zegt iets over de globale competitiviteit, niet over de concurrentiepositie ten opzichte van specifieke handelspartners (bijvoorbeeld de drie buurlanden afzonderlijk). De concrete uitwerking van de Vlaamse HCI gebeurt volgens de methodologie van de Europese Centrale Bank (ECB).

Aanspreekpunt:

Thierry Vergeynst
Studiedienst van de Vlaamse Regering
02/553.51.36
thierry.vergeynst@dar.vlaanderen.be

Voor meer informatie:

Technische nota over de berekeningswijze van de HCI:
http://www4dar.vlaanderen.be/sites/svr/Methoden/bijlagen-methoden/HCI_Methodologie_DEF.pdf

